

FILOSOFIE OP HET VMBO

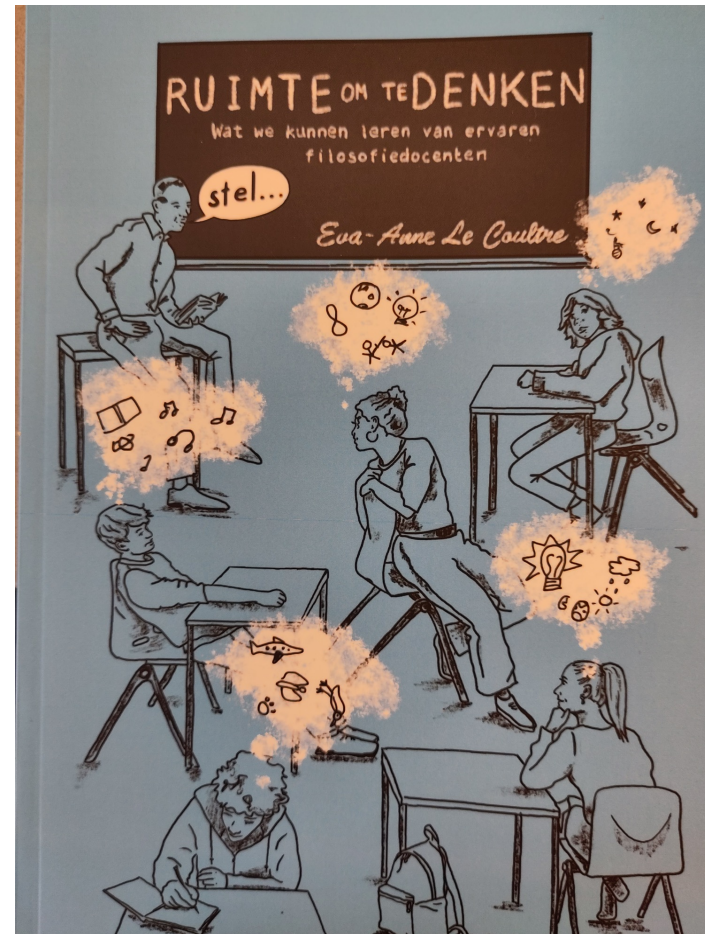
Webinar

VOORSTELLEN

Eva-Anne Le Coultre
vakdidacticus filosofie

rijksuniversiteit
groningen

WAAROM IS FILOSOFIE GEEN VAK OP HET VMBO?

Vooronderstelling:

Hogeropgeleiden zijn denkers.

Lageropgeleiden zijn doeners. Die moeten we voorbereiden op bepaalde beroepen. Die hoeven niet te leren denken.

KIP – EI PROBLEEM

Filosofie is geen vak op het vmbo, dus er worden geen docenten voor opgeleid.

Er worden geen docenten voor opgeleid, omdat het geen vak is op het vmbo

UITGANGSPUNT

Kritisch leren denken is voor alle leerlingen, ongeacht leeftijd of niveau een belangrijk doel van het onderwijs. Alle leerlingen zouden hier onderwijs in moeten krijgen, dat is zowel voor hun eigen ontwikkeling als voor de maatschappij van groot belang.

DENKVAARDIGHEDEN

- luisteren naar anderen
- gedachten verwoorden en delen met anderen
- argumenteren
- logisch redeneren
- openstaan voor andere perspectieven
- vooronderstellingen onderzoeken

PROJECT

Touk>omst:

Burgerinitiatief voor de provincie Groningen

Pilot:

- **PLG met vmbo-docenten en filosofie-docenten**
- **Lessenserie op twee scholen uitvoeren (duo)**

FILOSOFIE OP HET VMBO: WAT?

Wat willen we inhoudelijk op het vmbo bereiken:

- Gaat het vooral om *filosoferen* (houding en denkvaardigheden)?
- Of ook om *filosofie leren* (filosofische begrippen en theorieën)?
- Welke werkvormen zouden goed werken?
- Welke onderwerpen zouden goed werken?

FILOSOFIE OP HET VMBO: HOE?

- Invoeren als vak (bv: schoolexamen op TL)
- Aanhaken bij bestaande vakken als burgerschap, maatschappijleer, levensbeschouwing, Nederlands
- Filosofielessen in mentor- of maatwerkuren
- Filosofie aanbieden als project

PILOT: LESSENSERIE VRIJHEID

- Ben je vrij om te worden wie je wil?
- ‘Je wordt niet als vrouw geboren, maar tot vrouw gemaakt’
- Mag iedereen kinderen krijgen?
- Waarvoor ben je verantwoordelijk?

WAT WERKTE WEL

- Ethische dilemma's (kind in de vijver) met situatie die steeds lastiger worden. Rode kaart = NEE, Groene kaart = JA. Leg uit waarom.
- Orde houden via de bal (als je de bal hebt, mag je praten, anders niet)
- Onderwerpen die direct raken ('Mag iedereen kinderen krijgen?')
- Voordoen: ene docent zegt 'je bent vrij, omdat....' andere daar tegenover 'je bent niet vrij, want...'
- Activerende werkvormen, bijvoorbeeld: op een lijn gaan staan in de klas De ene kant is bijvoorbeeld: dieren kunnen denken, de andere kant is: dieren kunnen niet denken. Uitleggen waarom je daar staat.

WAT WERKTE NIET

- Werkboekje met schrijfopdrachten
- Te lang doorgaan op hetzelfde thema
- Vragen te groot/ te abstract/ te ver-weg-van-mijn-bed
- Argumenteren werd een begin mee gemaakt, en in sommige gevallen ook echt vooruitgang in geboekt, maar het lukte niet alle leerlingen even goed (ik weet het niet, ik vind dit gewoon, dat voelt gewoon zo...).

VERVOLG

- **Nieuwe lessenserie maken van 15 lessen**
- **Meer lessen, op meer scholen, voor meer leerlingen**
- **Lesmateriaal ontwikkelen**
- **Scholen opties aanbieden om filosofie deel van het curriculum te laten zijn**
- **Docenten opleiden: vanuit vmbo en/of vanuit filosofie**
- **Landelijke lobby voor filosofie op het vmbo: wat zijn de mogelijkheden?**

VRAAG

Moet filosofie een apart vak worden op het vmbo, of moet het ingebed worden in andere vakken?

(denkvaardigheden aanleren in maatschappijleer, burgerschap, levensbeschouwing, Nederlands, geschiedenis....)

CONTACT

e.a.le.coultre@rug.nl

**Delen van materiaal voor lessen filosofie op het vmbo
vfvo.nl**